

LEHDISTÖTIEDOTE nro 33/26

Luxemburgissa 12.3.2026

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-43/24 | [Shipova]¹

Jäsenvaltion lainsäädäntö, jossa ei sallita sen kansalaisen, joka on käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, sukupuoleen liittyvien tietojen muuttamista, on unionin oikeuden vastainen

Bulgarian kansalainen rekisteröitiin syntyessään miespuoliseksi henkilöksi ja hänelle annettiin tätä sukupuolta vastaavasti nimi², henkilötunnus ja henkilöllisyystodistukset. Hän asuu tällä hetkellä Italiassa, jossa hän on aloittanut hormonihoiton, ja pitää itseään nykyään naisena.

Hän on pyytänyt Bulgarian tuomioistuimia toteamaan hänet naispuoliseksi henkilöksi ja muuttamaan syntymätodistuksensa henkilötiedot. Huolimatta lääkärinlausunnosta ja oikeudellisesta asiantuntijalausunnosta, joissa vahvistettiin hänen puoltamansa sukupuoli-identiteetti, hänen pyyntönsä hylättiin.

Kansallisen lainsäädännön, sellaisena kuin Bulgarian ylimmän yleisen tuomioistuimen siviilijaostojen täysistunto sitä tulkitsee, mukaan termi ”sukupuoli” on ymmärrettävä sen biologisessa merkityksessä, mikä sulkee pois sukupuoleen, nimeen ja henkilötunnuksen liittyvien tietojen muuttamisen. Yleinen etu, joka perustuu Bulgarian yhteiskunnan moraalisiin ja/tai uskonnollisiin arvoihin, olisi näin ollen etusijalla transsukupuolisten henkilöiden etuun nähden.

Asiaa käsittelevä Bulgarian ylin yleinen tuomioistuin epäilee tämän lainsäädännön yhteensopivuutta unionin oikeuden kanssa ja esittää kysymyksiä unionin tuomioistuimelle.

Tuomiossaan **unionin tuomioistuin toteaa, että unionin oikeus on esteenä jäsenvaltion lainsäädännölle, jossa ei sallita sen kansalaisen, joka on käyttänyt oikeuttaan liikkua ja oleskella vapaasti muussa jäsenvaltiossa, ensiksi mainitun jäsenvaltion väestörekisteriin kirjattujen sukupuoleen liittyvien tietojen muuttamista.**

Unionin tuomioistuin korostaa aluksi, että vaikka henkilöllisyystodistusten myöntäminen kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan, niiden on käytettävä tätä toimivaltaa unionin oikeuden mukaisesti.

Tältä osin unionin tuomioistuin toteaa, että henkilön kokeman sukupuoli-identiteetin ja hänen henkilökorttinsa mukaisen sukupuolen välinen ristiriita voi haitata hänen oikeuttaan liikkua vapaasti. Tällainen ristiriita voi pakottaa henkilön monissa arkielämän tilanteissa – erityisesti henkilöllisyystarkastuksissa, rajat ylittävissä matkoissa tai työasioissa – hälventämään epäilyt henkilöllisyydestään tai virallisten asiakirjojensa aitoudesta. Tämä tilanne aiheuttaa huomattavia haittoja.

Vapaan liikkumisen rajoitus voidaan hyväksyä vain, jos se perustuu yleistä etua koskeviin objektiivisiin syihin ja noudattaa suhteellisuusperiaatetta unionin oikeuden ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa taattujen perusoikeuksien, erityisesti yksityiselämän kunnioittamista koskevan oikeuden, mukaisesti. Tällä oikeudella suojataan sukupuoli-identiteettiä ja velvoitetaan jäsenvaltiot ottamaan käyttöön selkeitä, saatavilla olevia ja tehokkaita menettelyjä, joilla sukupuoli-identiteetti voidaan tunnustaa oikeudellisesti.

Lisäksi unionin tuomioistuin toteaa, että **unionin oikeus on esteenä sille, että jäsenvaltion tuomioistuinta sitoo kyseisen jäsenvaltion perustuslakituomioistuimen tulkinta, jos tämä tulkinta estää unionin oikeuden soveltamisen sillä tavoin kuin unionin tuomioistuin sitä tulkitsee.**

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden esittää käsiteltävänä olevassa asiassa unionin tuomioistuimelle kysymyksiä unionin oikeuden tulkinnasta tai unionin toimen pätevyydestä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa oikeusriitaa. Kansallisen tuomioistuimen tulee ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo samalla tavoin muita kansallisia tuomioistuinta, joiden käsiteltäväksi saatetaan samankaltaisia kysymyksiä.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta.

Tuomion koko teksti ja siitä mahdollisesti laadittu tiivistelmä julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Jarosław Zasada ☎ +352 4303 2793.

Kuvia tuomion julistamistilaisuudesta on saatavilla [Europe by Satellite](#) -sivustolla. ☎ +32 2 296 4106.

Pysykää kuulolla!

¹ Tämän asian nimi on kuvitteellinen nimi. Se ei vastaa asian minkään asianosaisen todellista nimeä.

² Nimi koostuu etunimestä, patronymistä ja sukunimestä.